



# ҚАЗІРГІ ӘЛЕМДЕГІ МӘДЕНИ БІРЕГЕЙЛІКТІҢ РӨЛІ

*Мәдениеттану білім бағдарламасының  
2-ші курс докторанты **Хасиетова Ж.**  
**Ж.Ғылыми жетекші:** философ.ғ.д.,  
профессор **Исмагамбетова З. Н.***

# Кіріспе



Қазіргі әлемдегі мәдени бірегейліктің рөлі



Мәдени сәйкестіктің жеке және ұжымдық сананың қалыптасуына, әртүрлі мәдениеттер арасындағы өзара әрекеттестік мәселелеріне, сондай-ақ қоғамдық-саяси процестер мен жаһандануға қалай әсер етуін талдайды



# БІРЕГЕЙЛІКТІҢ ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ

1

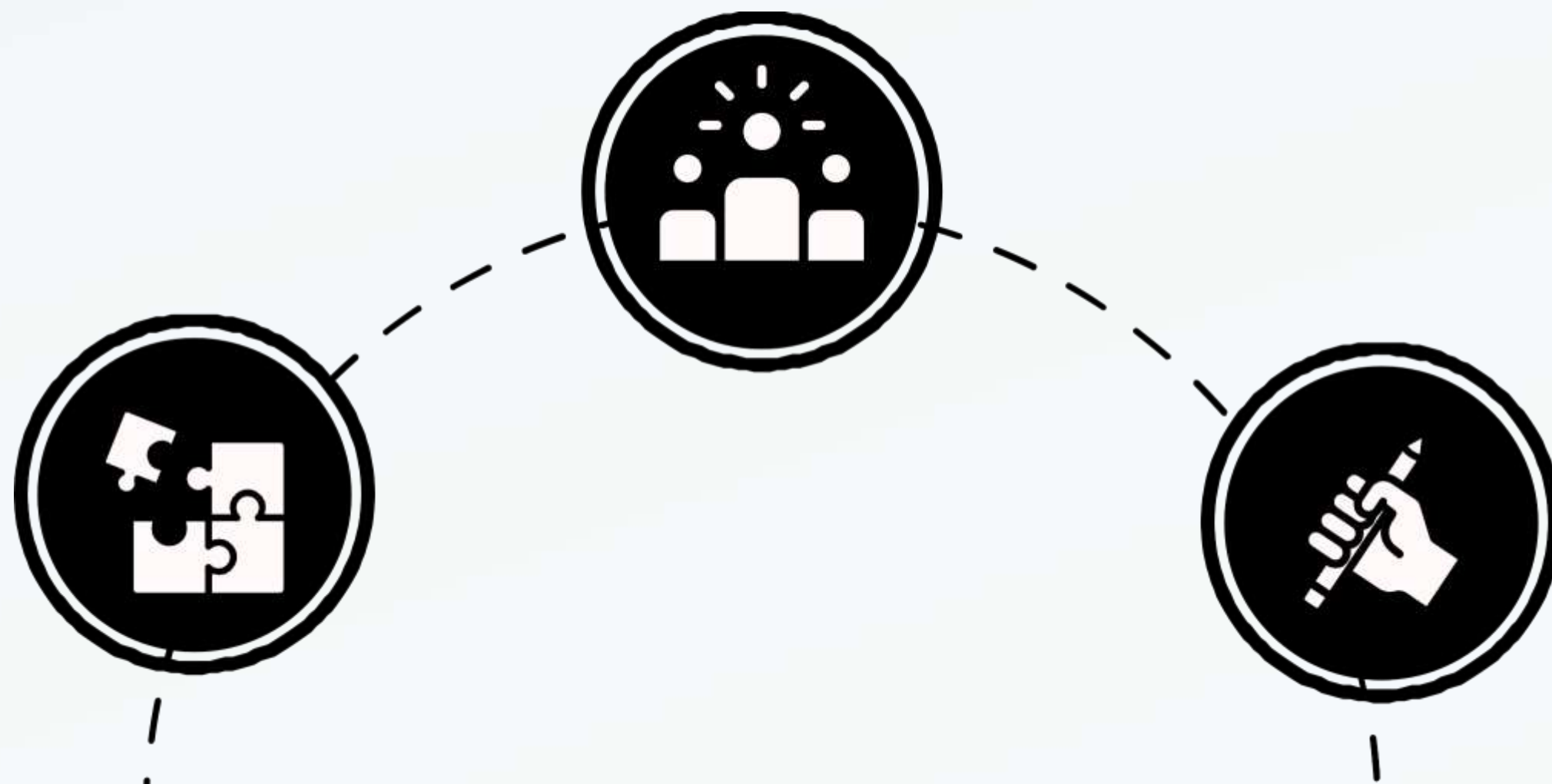
Күрделі және көп  
қырлы тұжырымдама

2

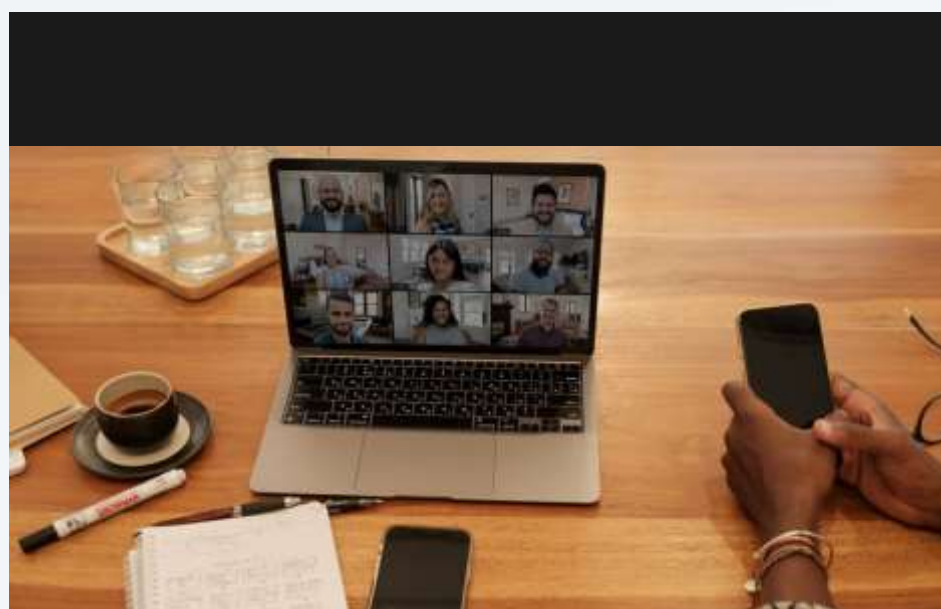
Адамның өзінің бірегейлігін сезіну және түсіну  
қабілеті және белгілі бір топтарға сәйкестік,  
қауымдастықтар немесе мәдениет

3

Біздің топтар мен ұйымдарға  
қатыстылығымыз тұрғысынан  
кім екенімізді түсіну .

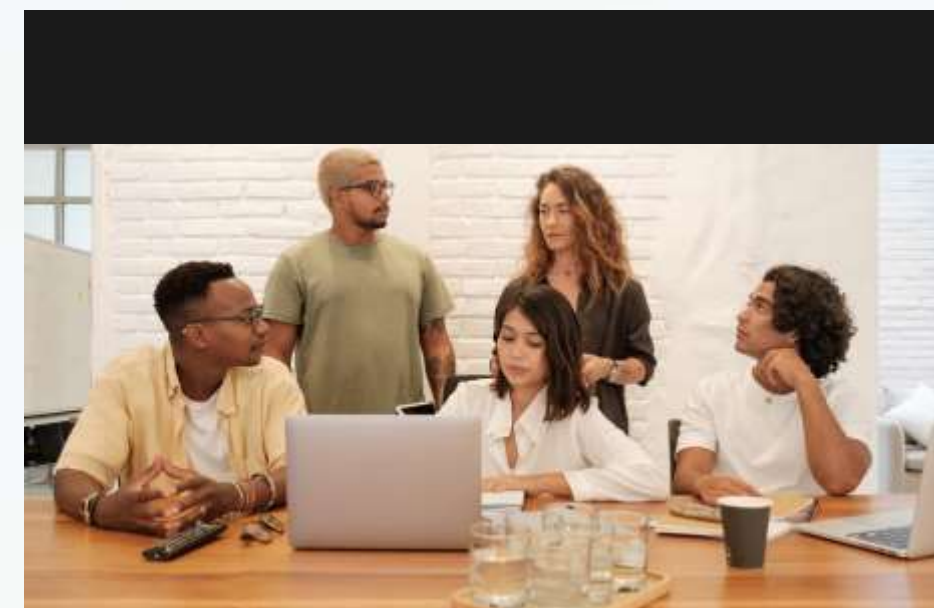


# БІРЕГЕЙЛІКТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ МАҢЫЗЫ



- Бірегейлікті қалыптастыру әрбір жеке тұлға үшін және жалпы қоғам үшін үлкен маңызға ие . Бірегейлік біздің белгілі бір мәдениетке, дәстүрге қатыстылығымызды көрсетіп, құндылықтар мен өмір салтымыз болып табылады.

- Сонымен қатар, мәдени сәйкестілік мәдениетаралық қарым-қатынас пен сыйластықтың маңызды факторы болып табылады . Әртүрлілікті түсіну және тану мәдениеттер толерантты және инклюзивті қоғамның дамуына ықпал етеді.



# Мәдени бірегейлікті әртүрлі көзқарастардан түсіну келесі түрде жүзеге асады:

01

## **Мәдени сәйкестілік және жеке сәйкестілік:**

Жеке бірегейлік тұлғаның өзін-өзі қабылдауы арқылы қалыптасады.

02

## **Мәдени бірегейлік және қоғам:**

мәдени сәйкестілік қоғамда маңызды рөл атқарып, ол әртүрлі топтарды анықтауға және ажыратуға көмектеседі.

03

## **Мәдени бірегейлік және жаһандану:**

жаһандану мәдени сәйкестілікке әсер ететін мәдени алмасудың артуына әкелді. Мәдени бірегейлік енді белгілі бір аймақпен немесе елмен шектелмейді, бірақ қазіргі уақытта ол жаһандық құбылыс болып табылады.

# Мәдени бірегейліктің мәні

04

## МАКРОЖҮЙЕ

Мәдени Құндылықтар  
Ұлттық мәселелер бойынша идеологиялық саяси  
ұстанымдар  
Көпмәдениеттілік



03

## ЭКОЖҮЙЕ

Көршілік және қауымдастық ресурстар  
Мектеп саясаты және жұмыс орны  
Бұқаралық және әлеуметтік Медиа



02

## МИКРОЖҮЙЕ

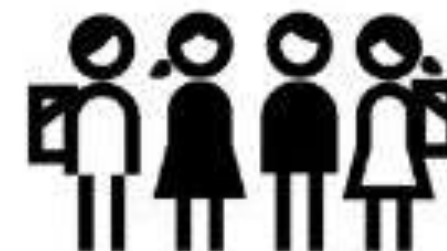
Ата-ананың қарым қатынасы, достарының әсері  
Әлеуметтік Байланыс  
Балалық шақтың жағымсыз тәжірибелері



01

## БАСТАПҚЫ ДЕҢГЕЙ

Гендерлік рөлдер мен мінез-құлық  
Нәсілдік және этникалық сәйкестік  
Биологиялық және генетикалық құрамы



# Осы тақырып аясындағы зерттеу жұмыстары мәдени бірегейлікті түсіну туралы және қазіргі әлемдегі мәдени бірегейліктің рөлі туралы бірнеше маңызды тұжырымдар жасауға мүмкіндік береді.



Біріншіден, мәдени сәйкестілік тұлғаны қалыптастыруда маңызды рөл атқарады. Адамдар өздерінің мәдени байланыстарын біле отырып, көбінесе мәдени дәстүрлер мен құндылықтарды сақтауға және кейінгі ұрпаққа беруге тырысады. Бұл әлемдегі мәдениеттердің алуан түрлілігін сақтауға ықпал етеді және өзін-өзі тану мен өзін-өзі анықтауды нығайтуға ықпал етеді.



Екіншіден, мәдени сәйкестілік мәдениетаралық қатынастарға әсер етеді. Адамдар өздерінің мәдени ерекшеліктерін біліп, мәдени әртүрлілікті құрметтесе, бұл мәдениеттер арасындағы үйлесімді өзара әрекеттесуге ықпал етеді.



Үшіншіден, мәдени сәйкестілік қоғамдық-саяси процестерге әсер етеді. Зерттеу көрсеткендей, белгілі бір мәдениетпен тығыз байланысты адамдар көбінесе ортақ мүдделері мен мақсаттары бар топтар құрады. Осының нәтижесінде саяси процестер мен қоғамдық пікірге ықпал ете алатын мәдени және қоғамдық қозғалыстар пайда болады.

Жаһандану — бұл біздің өмірімізді өзгертетін және қоғамның әртүрлі аспектілеріне, соның ішінде мәдени бірегейлікке әсер ететін заманауи әлемнің ажырамас бөлігі. Жаһандану көптеген жаңа мүмкіндіктер мен артықшылықтарды ұсынады, сонымен бірге мәдени әртүрлілік пен жеке сәйкестілікке белгілі бір қиындықтар мен қатерлер туғызады.

# ЖАҒАНДАНУДЫҢ МӘДЕНИ БІРЕГЕЙЛІККЕ ӘСЕРІ

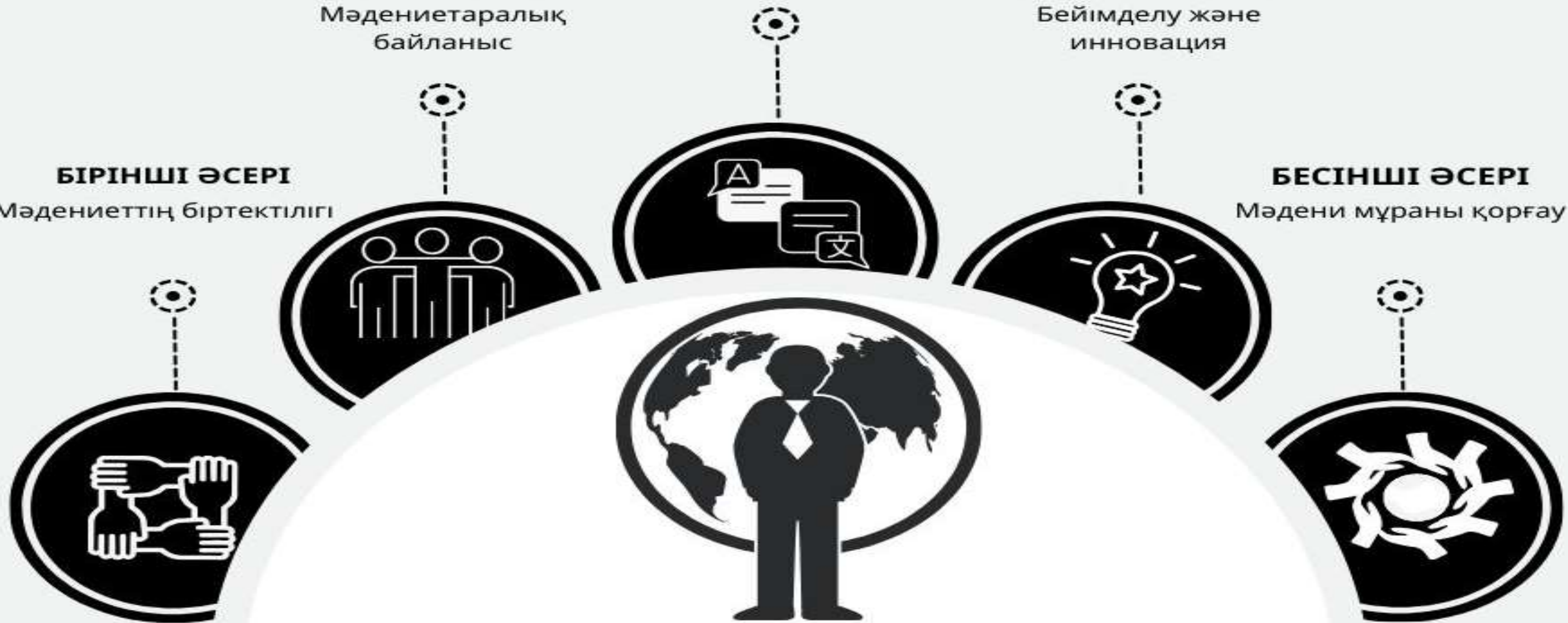
**ҮШІНШІ ӘСЕРІ**  
Дәстүр мен Тіл мәселесі

**ЕКІНШІ ӘСЕРІ**  
Мәдениетаралық  
байланыс

**ТӨРТІНШІ ӘСЕРІ**  
Бейімделу және  
инновация

**БІРІНШІ ӘСЕРІ**  
Мәдениеттің біртектілігі

**БЕСІНШІ ӘСЕРІ**  
Мәдени мұраны қорғау





# Қорытынды

Қорытындылай келе, бұл тақырыпты зерттей отырып, ұлттық мәдени бірегейлікті келесі жағдайларда сақтауға назар аударудың маңызы зор. Дегенмен, аталмыш өзекті мәселені шешу үшін келесі тәсілдерді ұсынуды жөн көріп отырмыз.

- 1. Дәстүрлер мен мұраларды насихаттау және қорғау:** өз ұлтының дәстүрлі әдет-ғұрыптарын, құндылықтарын, тілі мен өнерін сақтау және насихаттау. Бұған білім беру, мәдени іс-шараларды, фестивальдерді, мұражай көрмелерін ұйымдастыру және т.б. арқылы қол жеткізуге болады.
- 2. Жергілікті өндірушілер мен қолөнершілерді қолдау:** Жергілікті қолөнершілерді және өндірушілерді ынталандыру, қолдау бірегей дәстүрлер мен қолөнер бұйымдарын сақтауға көмектеседі. Бұл ұлттық стильді сақтауға және оны халықаралық деңгейде көрсетуге мүмкіндік береді.
- 3. Білім беру мен ғылыми зерттеулерді қолдау:** Мәдени мұраны, тарихты және тілді зерттеу білімнің сақталуына және кейінгі ұрпаққа берілуіне ықпал етеді. Осы мәселелерді қарастыратын білім беру бағдарламалары, мектеп курстары және университеттік бағдарламалар ұлттық бірегейлікті сақтауға айтарлықтай көмек көрсетеді.
- 4. Туризм мен мәдениетаралық алмасуды дамыту:** Туризм мен мәдени алмасуды дамыту ұлттық-мәдени мұраны сақтауға көмектеседі. Туризм әр елден келген адамдарға жергілікті салт-дәстүрлермен танысуға мүмкіндік береді, сонымен қатар инфрақұрылымдық дамуды ынталандырады.

Маңыздысы, мәдени бірегейлікті сақтау сыртқы әлемнен оқшаулануды білдірмейді. Жаһандану мәдениеттер арасындағы өзара алмасу мен түсіністікке мүмкіндік береді. Негізгі міндет ұлттық бірегейліктің бірегейлігін сақтау мен өзара ықпалдастық пен басқа мәдениеттермен алмасу үшін ашықтық арасындағы тепе-теңдікке қол жеткізу болып табылады.